

Na ťahu je predseda SOKŠ

Novým predsedom Slovenskej organizácie kompozičného šachu po voľbách na valnom zhromaždení v Marianke 20. augusta na ďalšie štvorročné obdobie sa stal Marián Križovenský (* 1961) z Bratislavy, pochádzajúci z východného Slovenska, ktorý vystriedal v kresle dlhoročného lídra slovenských kompozičných šachistov a nekandidujúceho Bedricha Formánka (* 1933). V novej funkcii Mariánovi želáme dobrý víťaz do plachiet a nech sa mu podarí splniť všetky ciele, ktoré si pri nástupe určil! Rozhodol sa pre našu šachovú rubriku poskytnúť krátke interview:

❖ Kto vás naučil hrať šach a koľko ste mali vtedy rokov?

Otec, mal som asi 8 rokov.

❖ Venujete sa kráľovskej hre komplexne alebo ste sa zamerali len na kompozičný šach?

Počas štúdiá a krátko po ňom som aj hral za pár klubov, ale to len dovtedy, kým som neprevedčil ostatných okolo, že kompozičný a praktický šach nie je to isté. Pri kompozičnom šachu som zoznačiatku aj riešil ako skoro každý, ale to nie je moja parketa. Takže len skladanie. Občas.

❖ Ktoré výsledky v kompozičnom šachu považujete za svoje najväčšie, najúspešnejšie?

Samozrejme, úlohy, ktoré sa dostali aj do Albumu FIDE, teda prvú cenu zo Šachového umenia 1982 s cyklickou zámenou štyroch matov, II. cenu z veľkého turnaja TUNGSRAM 1980 a, paradoxne, svoje dvojťažky s aktívnou zámenou obranných motívov a zároveň zámenou matov, ktoré nikto predtým ani potom neurobil. Paradoxne preto, že neziškali žiadne prvé ceny, ale ja si ich cením vysoko.

❖ Okrem skladania šachových skladieb ešte akými aktivitami sa v šachovej oblasti zaoberáte?

Najviac času venujem vývoju a správe webových stránok SOKŠ, teda hlavnej stránky soks.sk, podstránky pre časopis Pat a mat pam.soks.sk a podstránky medzinárodného šachového festivalu v Marianke festival.soks.sk. Okrem toho mám vlastnú stránku checkchess.net, ktorá je venovaná môjmu programu CheckChess. Je to program na vytváranie, úpravu a tlač šachových diagramov. Robím ho s prestávkami už niekoľko rokov a práve finišujem s jeho dokončením. Chcem ho venovať všetkým slovenským skladateľom, aby mali pohodlný nástroj na tvorbu šachových diagramov, ktoré potrebujú poslať do súťaží a, samozrejme, majú možnosť svoje skladby v tomto programe aj archivovať. Takže veľa času zaberá aj vývoj tohto programu. Okrem toho v práve prebiehajúcej 10. svetovej súťaži som kapitánom slovenského tímu, takže posledný rok som sa intenzívne venoval aj príprave slovenskej zásiel-

ky pre svetovú súťaž. Momentálne prebieha etapa kontroly a pripomienkovanie zaslaných skladieb. Som aj v prípravnom výbore festivalu v Marianke, takže približne mesiac pred začiatkom a mesiac po skončení sa zúčastňujem na úspešnom priebehu tohto festivalu. Zároveň som redaktorom časopisu Pat a mat v oddelení trojťažiek, takže na vlastné sklada-
nie mi teraz veľa času neostáva. Hlavne keď okrem toho väčšinu dňa trávim v práci.

❖ **Aké články alebo knižné publikácie z kompozičného šachu ste už napísali a vydali?**

Publikačnou a teoretickou činnosťou v oblasti kompozičného šachu sa nezaobrám, ak, pra-
vda, nepočítam pár článkov v časopise Pat a mat a na stránke SOKŠ.

❖ **Kolko času denne venujete kompozičnému šachu?**

Kolko mi zvýši. Povedzme 3-4 hodiny po večeroch.

❖ **V čom vidíte význam lokálnej a regionálnej tlače pre šachovú kompozíciu?**

Volakedy existovalo množstvo šachových rubriík, ktoré boli hlavnou liahňou nových šacho-
vých skladateľov. Väčšina z nich zanikla spolu s novinami, niektoré zanikli z iných dôvo-
dov, dôsledkom je však výrazná absencia nových mladých skladateľov a riešiteľov. Jednou z
mála je šachové okienko v Pravde, ktoré so železnou pravidelnosťou každý týždeň mnoho
rokov pripravuje môj predchodca vo funkcii predsedu SOKŠ Bedrich Formánek. Hlavne je-
ho zásluhou vyrástlo na Slovensku toľko šachových talentov, z ktorých sa mnohí vypraco-
vali na medzinárodnú úroveň. Je pravda, že aj dianie v kompozičnom šachu sa výrazne pre-
súva na internetové médiá, tam si ho však nájdú väčšinou len tí pokročilejší, ktorí vedia, čo
a kde hľadať. Ale základňa, ktorá si prečíta noviny večer v kresle, alebo si vyrieši cez víkend
problém z rubriky len tak z papiera, sa tým nijako významne nerozrastie.

❖ **Aký význam má podľa vás zavádzanie šachu do škôl ako povinného alebo nepovinné-
ho predmetu?**

U nás nemá šach ako povinný alebo nepovinný predmet na školách tradíciu, ako boli ša-
chové krúžky. Určite prispieva k cibreniu logiky a v prípade zavedenia do osnov by som pri-
dal aj časť o kompozičnom šachu. Jeho prínos by som videl hlavne v tréningu trpezlivosti.
Tá dnes chýba mnohým v akejkolvek oblasti.

❖ **Ako sa vám páčilo na poslednom Festivale kompozičného šachu v Marianke? V čom vi-
díte jeho hlavný prínos?**

Mne sa páči v Marianke každý rok. Je tam možnosť stretnúť skladateľov z celého sveta, kto-
rých mená pozná človek len zo šachových diagramov. Oproti svetovým kongresom je tu na-
vyššie útulnejšia, menej formálna atmosféra a zaujímavý program, na ktorý sa vždy teším. Či
sú to už pravidelné výlety, večerné filmy, ale hlavne prednášky, ktoré od minulého ročníka
ešte počas festivalu zverejňujeme na internetovej stránke festivalu. Pravda, ja tam mám aj is-
té povinnosti, ako som spomenul, takže si to až tak nedokážem užiť, ale teším sa rovnako.

❖ **Aké ciele si kladiete v novej funkcii predsedu SOKŠ za prvoradé?**

Jednou z hlavných priorít je návrat SOKŠ do štruktúry Slovenského šachového zväzu, kam
logicky patrí a odkiaľ sa pred pár rokmi nelogicky vytratil. Alebo získanie finančnej dotácie
z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, odkiaľ už takisto nie-
koľko rokov nedostávame ani cent. Jediným zdrojom príjmu je predplatné za časopis Pat a
mat a 2 % z daní, čo postačuje maximálne na pokrytie nákladov na účasť slovenského dele-
gáta a jedného riešiteľa na svetovom kongrese v kompozičnom šachu. Už dlhšie uvažujeme
nad špeciálnym číslom Patu a matu alebo samostatnou publikáciou pre mladých (alebo no-
vých) autorov. Okrem času a nasadenia autorského kolektívu to však vyžaduje aj nejaké pe-
niaze, aby tých pár čísiel, ktoré by sme boli schopní vyťačiť, neostalo len v archíve autorov.

Za rozhovor ďakuje Gorazd Kollárik